

Huvudman

STOCKHOLMS KOMMUN
kommunstyrelsen@stockholm.se

Beslut

Datum 2026-03-27

Dnr SI 2025:12477

Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av Komvux Rosenlund B, i Stockholms kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av Komvux Rosenlund B, i Stockholms kommun.

Skolinspektionen har avgränsat tillsynen till att gälla undervisningen i alternativ svenska för invandrare (sfi). Utbildningen bedrivs i egen regi med Stockholms kommun som huvudman. Komvux Rosenlund B, bedriver sin alternativ sfi undervisning i en fastighet på Södermalm i Stockholm.

Cirka 90 elever studerar på Komvux Rosenlund B, varav ungefär 70 elever studerar alternativ sfi. Eleverna studerar kurserna A, B, C och D inom studieväg 1-3.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Komvux Rosenlund B följer gällande bestämmelser om att utbildningen i sfi omfattar kursplanens syfte, mål och karaktär, skolans förebyggande arbete för att skapa studiero, betygsättning samt nationella prov.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 3 och 4 mars 2026. I tillsynen har dessutom ingått rundvandring och lektionsobservationer. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Utbildningen i svenska för invandrare omfattar kursplanens syfte, mål och karaktär

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer uppger elever att de i undervisningen lyssnar till talad svenska genom sina lärare, genom högläsning, film och sång. Elever uppger även att de läser i undervisningen, till exempel ord och meningar på tavlan och sina iPads, samt i stenciler och böcker. Lärare uppger i intervju att eleverna ges hörförståelse i undervisningen genom att lärare talar med dem, samt att de ser på filmer och olika program. Vidare uppger lärare att eleverna övar på läsförståelse i undervisningen, till exempel genom att läsa instruktioner och genom diktamen. Rektorn uppger i intervju att eleverna utöver det som lärare har uppgett även övar på att lyssna på svenska vid språkcaféen som skolan anordnar, samt får läsförståelse i flera olika moment exempelvis genom parövningar i klassrummet.

Elever uppger i intervju att de talar svenska på sina lektioner, både två och två, i grupp och i helklass. Elever uppger även att de övar på att skriva svenska i undervisningen, allt från att skriva efter vad läraren skrivit, till att skriva meningar, svara skriftligen på frågor och flera meningar i till exempel skrivböcker. Lärare uppger i intervju att eleverna övar på att tala svenska både i grupp och individuellt, genom samtal och i gemensamma skolaktiviteter där alla eleverna på skolan blandas och talar med varandra. Vidare uppger lärare att eleverna övar på att skriva i grupp genom att exempelvis skriva på tavlan och individuellt genom att bland annat skriva svar på frågor eller skriva en sammanfattning efter ett kapitel. Rektorn uppger i intervju att eleverna även övar på muntliga inslag genom övningar som skolan anordnar som kallas speed-dejting, där eleverna talar med varandra från olika kurser.

Elever uppger att lärarna tar upp flera olika ämnen och teman i undervisningen, men att ämnena ofta utgår från elevernas vardag eller rör samhällsfrågor. En elev uppger även att de i vissa teman jämför med hur det är i elevernas hemländer. Lärare uppger i intervju att undervisningen rör olika ämnen och teman så som hem- och konsumentkunskap, ämnen som eleverna stöter på i sin vardag samt att undervisningen rör samhällsnära ämnen i C-D grupperna, som till exempel arbete, studier, hälsa och sjukvård. Rektorn uppger i intervju att undervisningen ska stimulera det vardagliga språket och att ge eleverna kunskapen att kommunicera och handla i olika situationer, och att detta sker i de olika grupperna på olika sätt utifrån var eleverna befinner sig.

Elever uppger även att de använder sig av digitala verktyg i undervisningen, vilket lett till att de kan använda digitala verktyg på ett bättre sätt. I intervju med lärare uppger de att eleverna får träna på att använda digitala verktyg

på rätt sätt. Rektorn uppger i intervju att eleverna övar på att använda datorer och iPads vid skolan. Elever uppger att de upplever förbättring och utveckling i sina kunskaper i det svenska språket och att de vet om vad som krävs för att få godkänt på en kurs.

Lärarna uppger att de utgår från eleverna och sina grupper i sin planering av undervisningen. Enligt lärarna fungerar bra då grupperna är små. Lärare uppger även att de kan anpassa undervisningen utifrån elevernas olika behov i en klass, där det förekommer elever från olika studievägar och som läser tillsammans. Undervisningen i samtliga kurser har en gemensam lektionsstruktur, som till exempel att varje morgon inleds med lugn musik. Undervisningen innehåller även mycket repetition. Vidare uppger lärare att de arbetar med igenkänning så att eleverna kan hushålla med sin energi, samt att de försöker vara tillgängliga för eleverna så att de kan stötta dem. Rektorn uppger i intervju att då elevgrupperna är små har lärarna möjlighet att göra individuella anpassningar i undervisningen.

Rättslig reglering

För kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska det finnas en kursplan. Den ska ge utrymme för läraren och eleverna att själva planera undervisningen. Av kursplanen ska betygskriterierna för varje kurs framgå (2 kap. 12 § förordning om vuxenutbildning).

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen ska ge språkliga redskap för att kommunicera och delta aktivt i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt fortsatta studier. Genom undervisningen i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska eleven bland annat ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att läsa och skriva svenska, sin förmåga att tala, lyssna och samtala på svenska, sin förmåga att förstå talad och skriven svenska samt sin förmåga att anpassa språket till olika syften, mottagare och situationer. (Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentationen i ärendet framgår att skolan under det senaste året har identifierat återkommande problem kopplade till studiero inom alternativt sfi och för att stärka studieron har flera insatser genomförts vilket bidragit till att studieron har förbättrats.

Elever uppger i intervjun att det är en god studiemiljö vid skolan, att de ofta har undervisning i små grupper och att det går bra att koncentrera sig vid lektionerna. Vidare uppger elever att möjligheten finns att sitta enskilt och arbeta om man behöver mer lugn och ro. Lärare uppger i intervju att skolan ständigt arbetar med att förbättra och bibehålla en god studiemiljö, till exempel genom att arbeta med eleverna så att de förstår vikten av att passa tiderna, komma till skolan, inte använda telefonen i skolan, inte tala på sitt modersmål. Rektorn uppger i intervju att studiemiljön är ett återkommande dilemma som de har på skolan. Ett exempel som rektorn ger är om en grupp elever befinner sig i elevcaféet och talar på ett gemensamt språk som inte är svenska så kan det störa andra elever som inte delar samma språk och de kan känna sig exkluderade. Rektorn uppger att de har arbetat mycket med att elever ska tänka på att tala lågmält och försöka inkludera andra elever. Rektorn uppger att de vidtagna åtgärderna har givit resultat, att arbetet regelbundet följs upp och att skolan fortsatt kontinuerligt arbetar med studieron.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentationen i ärendet framgår att skolan under de senaste sex månaderna har identifierat flera utvecklingsbehov inom arbetet med bedömning och betygsättning. Skolan har därav infört rutiner för kollegial

sambedömning, vilket lett till en ökad samsyn i lärarlaget och tydligare beslut om när elever är redo att gå vidare till nästa kurs.

Lärare uppger i intervju att de alltid sambedömer inför och efter test, samt att de lärare som delar grupp hela tiden diskuterar elevernas progression. Vid bedömningar och betygsättning uppger lärare att de utgår från kursmålen. Lärare uppger även att de i betygssättningen beaktar elevens funktionalitet i språket och de olika färdigheterna, samt tar hänsyn till elevernas kunskaper som de lärt sig på och utanför skolan. Lärare uppger att det läggs stor vikt vid de nationella provresultaten, då eleverna inte är redo att gå vidare förrän de klarar det nationella provet för en kurs. Rektorn uppger i intervju att det vid bedömning och betygsättning ska vara en kollegial samsyn, lärarna ska alltid ta hjälp av varandra samt utgå från kursplanen och de fem olika kunskapsområdena och bedöma varje del utifrån de kunskaper som finns. Rektorn uppger vidare att lärarna hela tiden följer upp elevernas löpande progression och dokumenterar den, samt att de nationella proven sedan väger tungt. Vidare uppger rektorn att det är ovanligt att en elev inte klarar de nationella proven men att de även kan se en elevs kunskaper på andra sätt.

Rättslig reglering

Vid betygssättning på en kurs ska läraren göra en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen. För att eleven ska få betyget Godkänt ska samtliga kriterier för detta betyg vara uppfyllda. Betygskriterier ska finnas för varje kurs och ämne där betyg ska sättas. (20 kap. 37 § skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för varje kurs och ämne. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs eller ämne, och beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. (Läroplan för vuxenutbildningen, Lvux12, SKOLFS 2012:101)

Betygskriterierna för sfi är formulerade utifrån fem kunskapsområden: hörförståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet. Dessa ska inte bedömas fristående från varandra utan läraren måste göra en helhetsbedömning av elevens språkliga förmåga och utgå från vad eleven faktiskt klarar av språkligt. Den språkliga korrektheten ska relateras till den innehållsliga och språkliga komplexiteten. (Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever uppger ett fåtal elever att de vet vad nationella prov är men att samtliga elever känner igen att de gör olika typer prov och vet vad som krävs för att klara proven. Lärare uppger i intervju att de anmäler elever till nationella prov när eleverna visat att de har de kunskaper som krävs. Lärare uppger att de löpande under kursens gång dokumenterar elevens kunskaper och att de testat elevens kunskaper innan eleven anmäls för nationellt prov. Lärare och rektorn uppger vidare att mycket hänsyn tas till elevernas dagsform och status vid de nationella proven, och att proven oftast delas upp och genomförs ett i taget, på olika dagar. Vidare uppges att alla delprov genomförs och att eleverna oftast klarar proven, vilket beror på att eleverna inte gör proven förrän de är redo. Lärare uppger att om en elev inte klarar provet kan det bero på elevens dagsform eller att läraren har gjort en felaktig bedömning. Lärare uppger i intervju att det är den ansvariga läraren som rättar de mekaniska delarna av proven, men en annan lärare än den ansvariga rättar de muntliga och skriftliga delarna, dock sker en sambedömning av dessa delar. Rektorn uppger att det är den biträdande rektorn som är ansvarig på skolan för de nationella proven och att medbedömning alltid sker av de nationella proven. Rektorn uppger att rättning alltid sker snabbt efter skrivet prov, att skolan sedan skriver klart betygs katalogen och mejlar till antagningshandläggare, samt att provet arkiveras.

Rättslig reglering

Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Detsamma gäller vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (20 kap. 37 a § skollagen)

Nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i kurserna B, C och D. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 a § förordningen [2011:1108] om Vuxenutbildning)

Nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i slutet av kurserna B, C och D (4 kap. 10 a § förordning om vuxenutbildning, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2013:19] om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat).

För att uppfylla författningarnas krav ska de nationella proven hanteras och genomföras i enlighet med Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Tonny Johansson

X Åsa Olsson

Föredragande
Signerat av: Åsa Olsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Martina Gregic Hansson medverkat.